

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
(повна назва інституту або факультету, для студентів якого викладається навчальна дисципліна)

Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
(повна назва кафедри викладання навчальної дисципліни)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

іноземної філології та соціальних комунікацій

_____ (підпис)

Медвідь О.М.
(прізвище, ініціали)

“ _____ ” _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна та соціальна педагогіка

(назва навчальної дисципліни)

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____ **бакалавр**

(бакалавр, спеціаліст, магістр)

Напрямок підготовки 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

(шифр та назва напрямку підготовки (із зазначенням за необхідності фахового спрямування) або шифр та назва спеціальності)

Форма навчання _____ **денна**

(денна, вечірня)

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

обов'язкова

(обов'язкова, за вибором ВНЗ, за вибором студента)

Семестр викладання	Загальний обсяг, годин/кредит.	Аудиторні заняття, годин				Самостійна робота студента, годин				Форма контролю ісп. (д/зал.)
		Всього	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	Всього	тому числі			
							ІРС під керівн. викладача	Інд. завданн я. вид / обсяг	Самостій не опрацювання матеріалу	
3	150/5	48	32	16	-	102	-	-	-	ПМК

Розробник: _____ **Купенко О.В., кандидат педагогічних наук**

(вказати авторів, їх наукові ступені та посади)

Затверджено на засіданні кафедри, протокол № _____ від « _____ » _____ 2017 р.

Суми – 2017 р.

МЕТА

1.1 Мета і завдання викладання дисципліни

Мета викладання дисципліни «Загальна та соціальна педагогіка» полягає у наданні студентам систематизованих знань із відповідних наукових галузей, набуття досвіду розв'язання педагогічних задач, оволодіння студентами компетенціями для здійснення педагогічних впливів на окремі особистості, які того потребують, та групи людей, підготовки студентів до просвітницької діяльності в сфері психології.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні отримати

з н а н н я :

- категорій педагогічної науки: виховання, навчання, освіта, самовиховання, самоосвіта;
- понять «педагогічна система», «педагогічна технологія», структури педагогічних систем та технологій;
- специфіки соціально-педагогічних систем;
- цілей і змісту різних ланок освіти;
- принципів, методів, засобів навчання;
- принципів і методів використання електронних засобів у освітньому процесі;
- особливостей організації спільної навчально-творчої діяльності тих, хто навчається.

в м і н н я:

- адекватно використовувати теоретичні поняття у роботі з різними віковими групами, окремими особистостями та групами людей;
- планувати навчальний процес;
- розв'язувати педагогічні ситуації;
- використовувати різні методи навчання;
- використовувати електронні засоби навчання.

Навчальна дисципліна базується на знаннях і вміннях, отриманих студентами в процесі вивчення дисциплін «Вступ до спеціальності», «Фізіологія ЦНС», «Психологія розвитку», а також інших дисциплін професійної та практичної підготовки.

ПРОГРАМА

Вступ. Мета, зміст, методи навчання, регламент навчальної дисципліни.

Тема 1. Педагогічна система як система управління. Предмет педагогіки. Основні категорії педагогіки: виховання, освіта, навчання, їх взаємозв'язок. Самовиховання. Самостійна навчальна діяльність. Педагогічна система як система управління. Педагогічні принципи.

Література [2, 3, 11]

Тема 2. Формування особистості в педагогічній системі. Навчання та виховання як провідні чинники формування особистості. Проблема мети виховання в педагогіці. Ідея всебічного розвитку особистості та проблеми щодо її втілення. Методи виховання.

Література [3, 10]

Тема 3. Аналіз і розв'язання проблемних педагогічних ситуацій. Проблемні педагогічні ситуації та їх основні види. Типовий план розв'язання педагогічних ситуацій. Вирішення проблемних педагогічних ситуацій як творча діяльність. Педагогічні ситуації, в основі яких є педагогічна занедбаність. Педагогічні прийоми, що допомагають встановленню взаємопорозуміння та співробітництва. Створення ситуацій успіху в навчанні та вихованні.

Література [3, 8]

Тема 4. Компетентнісний підхід у навчанні. Поняття «компетентність». Компетентнісний підхід у навчання. Європейські рамки кваліфікації. Національні рамки кваліфікації.

Література [11, 13]

Тема 5. Діяльнісний підходи у навчанні. Метод проектів у навчанні. Психологічні засади методу проектів. Етапи та прийоми реалізації методу проектів у навчанні.

Література [2, 9, 11]

Тема 6. Індивідуалізація, диференціація та інтеграція у ході організації навчально-виховного процесу в закладах освіти. Організація індивідуальної навчальної діяльності. Організація навчальної діяльності в малих групах (інтерактивні методи навчання). Ігрові методи в навчанні.

Література [2, 3, 6]

Тема 7. Методи організації навчально-творчої діяльності. Репродуктивний, пошуковий, творчий рівні пізнавальної активності особистості. Властивості творчої особистості. Методи активізації творчих процесів. Роль здобутих знань та досвіду в творчій діяльності.

Література [2, 3, 6, 7]

Тема 8. Електронні засоби та дистанційні технології в навчанні. Специфіка та типи електронних засобів навчання. Відкриті освітні ресурси. Дистанційне навчання для осіб з особливими освітніми потребами. Границі застосування електронних засобів навчання.

Література [2, 3, 14, 15, 16]

Тема 9. Вимірювання і контроль у навчанні. Методи та засоби вимірювання та контролю. Планування контролю. Діагностика та контроль у навчальному процесі: самоаналіз професійної діяльності викладача. Збереження емоційного здоров'я осіб, які навчаються, в ході контрольних процедур.

Література [7, 11]

Тема 10. Неперервна освіта. Наступність між різними ланками освіти. Особливості навчання дорослих. Поняття «неперервна освіта». Формальна та неформальна освіта.

Література [3, 15, 16]

Тема 11. Взаємодія педагогічного і соціального середовищ. Відкритість педагогічного середовища до соціальних явищ. Взаємодія соціального середовища та середовища педагогічного як фундамент для нового етапу розвитку педагогічного середовища. Освітньо-виховний потенціал суспільства. Об'єкт і предмет соціально-педагогічної науки. Зміст, структура та принципи соціально-педагогічної діяльності.

Література [1, 10]

Тема 12. Соціалізація особистості як надзавдання соціальної педагогіки. Визначення поняття «соціалізація». Ознаки визначення рівня соціалізації. Соціально-педагогічна діяльність як умова соціалізації особистості. Наявні соціальні відносини та завдання соціалізації.

Література [1, 4, 5, 10]

Тема 13. Фактори соціального середовища, що впливають на соціалізацію. Макрофактори (держава, етнос). Мезофактори (регіон, ЗМІ, субкультури, тип поселення, муніципальна система виховання, релігійні об'єднання, контркультурні організації). Мікрофактори (сім'я, сусідство, групи однолітків). Впливи медіасередовища.

Література [1, 4, 5, 10]

Тема 14. Методи соціальної педагогіки. Методи формування свідомості особистості: бесіда, приклад, діалогічні методи, лекція, переконання та навіювання. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки: привчання, тренування, прогнозування (перспективні лінії), громадська думка, вимога (пряма та непряма). Методи стимулювання діяльності: гра, змагання, заохочення, покарання. Методи самовиховання: самопізнання, самоствалення, саморегуляція. Метод «рівний-рівному».

Література [1, 4, 5, 10]

Тема 15. Сім'я як суб'єкт соціалізації. Процеси соціалізації в сім'ях. Соціально-педагогічні аспекти в роботі з сім'ями. Прийомні сім'ї. Дитячі будинки сімейного типу в системі захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Сім'ї військовослужбовців та сім'ї внутрішньо переміщених осіб – особливий об'єкт соціально-педагогічних впливів.

Література [1, 4, 5, 10]

Тема 16. Соціально-педагогічна робота з людьми, які мають функціональні обмеження. Виявлення людей, які мають функціональні обмеження. Створення сприятливих умов для людей із функціональними обмеженнями. Принципи і методи соціально-педагогічної реабілітації людей з функціональними обмеженнями.

Література [1, 4, 5, 10]

Тема 17. Соціально-педагогічна робота з девіантними людьми. Соціально-педагогічна робота з людьми з адиктивною поведінкою (втечі від дійсності шляхом штучної зміни свого стану засобами алкоголю, наркотиків чи певних видів діяльності). Соціально-педагогічна робота з людьми с суїцидальною поведінкою. Соціально-педагогічна робота з антисоціальними дітьми. Соціально-педагогічна робота з дітьми-сиротами та безхатченками. Соціально-педагогічна робота з жертвами насилля. Соціально-педагогічна робота з проституцією.

Література [1, 4, 5, 10, 12]

Тема 18. Соціально-педагогічна робота з обдарованими дітьми. Обдаровані діти – як соціально-педагогічна проблема. Методи діагностики обдарованої дитини. Методи роботи з обдарованими дітьми.

Література [1, 4, 5, 10, 12]

Тема 19. Спеціальна соціально-педагогічна робота з дітьми з затримками психічного розвитку. Поняття «затримка психічного розвитку». Особливості дітей із затримкою психічного розвитку. Корекційна робота з дітьми з затримкою психічного розвитку.

Література [1, 2, 4, 5, 10]

Тема 20. Соціально-педагогічна підтримка молодіжних ініціатив. Громадські, дитячі та молодіжні об'єднання як інститут соціалізації зростаючого покоління. Соціально-педагогічна робота з організації активного образу життя молоді. Соціально-педагогічна робота з агресивними молодіжними об'єднаннями.

Література [1, 2, 4, 5, 10]

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ КУРСУ

Т е м а	Загалний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні (семінар.) заняття, годин	Лабораторні роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (у тому числі ІРС), годин	Індивід. завдання, годин
<i>3 семестр</i>						
<i>Тема 1. Педагогічна система як система управління.</i>	8	2	2			
<i>Тема 2. Формування особистості в педагогічній системі.</i>	8	2				
<i>Тема 3. Аналіз і розв'язання проблемних педагогічних ситуацій.</i>	8	2	2			
<i>Тема 4. Компетентнісний підхід у навчанні.</i>	8	2	2			
<i>Тема 5. Діяльнісний підходи у навчанні.</i>	8	2	2			
<i>Тема 6. Індивідуалізація, диференціація та інтеграція у ході організації навчально-виховного процесу в закладах освіти.</i>	8	2	2			
<i>Тема 7. Методи організації навчально-творчої діяльності.</i>	8	2				
<i>Тема 8. Електронні засоби та дистанційні технології в навчанні.</i>	8	2				
<i>Тема 9. Вимірювання і контроль у навчанні.</i>	6	2				
<i>Тема 10. Неперервна освіта.</i>	6	2				
<i>Тема 11. Взаємодія педагогічного і соціального середовищ.</i>	6	2				
<i>Тема 12. Соціалізація особистості як надзавдання соціальної педагогіки.</i>	8	2				
<i>Тема 13. Фактори соціального середовища, що впливають та соціалізацію.</i>	8	2	2			
<i>Тема 14. Методи соціальної педагогіки.</i>	8	2	2			
<i>Тема 15. Сім'я як суб'єкт соціалізації.</i>	8	2	2			
<i>Тема 16. Соціально-педагогічна робота з людьми, які мають функціональні обмеження.</i>	8	1				
<i>Тема 17. Соціально-педагогічна робота з девіантними людьми.</i>	8	1				

<i>Тема 18. Соціально-педагогічна робота з обдарованими дітьми.</i>	8					
<i>Тема 19. Спеціальна соціально-педагогічна робота з дітьми з затримками психічного розвитку.</i>	8					
<i>Тема 20. Соціально-педагогічна підтримка молодіжних ініціатив.</i>	8		2			
Всього по модульному циклу	<i>150</i>	<i>32</i>	<i>16</i>		<i>102</i>	

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Тема 1. Педагогічна система як система управління. Предмет педагогіки. Основні категорії педагогіки: виховання, освіта, навчання, їх взаємозв'язок. Самовиховання. Самостійна навчальна діяльність. Педагогічна система як система управління. Педагогічні принципи.

Література [2, 3, 11]

Тема 3. Аналіз і розв'язання проблемних педагогічних ситуацій. Проблемні педагогічні ситуації та їх основні види. Типовий план розв'язання педагогічних ситуацій. Вирішення проблемних педагогічних ситуацій як творча діяльність. Педагогічні ситуації, в основі яких є педагогічна занедбаність. Педагогічні прийоми, що допомагають встановленню взаємопорозуміння та співробітництва. Створення ситуацій успіху в навчанні та вихованні.

Література [3, 8]

Тема 4. Компетентнісний підхід у навчанні. Поняття «компетентність». Компетентнісний підхід у навчання. Європейські рамки кваліфікації. Національні рамки кваліфікації.

Література [11, 13]

Тема 5. Діяльнісний підходи у навчанні. Метод проектів у навчанні. Психологічні засади методу проектів. Етапи та прийоми реалізації методу проектів у навчанні.

Література [2, 9, 11]

Тема 6. Індивідуалізація, диференціація та інтеграція у ході організації навчально-виховного процесу в закладах освіти. Організація індивідуальної навчальної діяльності. Організація навчальної діяльності в малих групах (інтерактивні методи навчання). Ігрові методи в навчанні.

Література [2, 3, 6]

Тема 11. Взаємодія педагогічного і соціального середовищ. Відкритість педагогічного середовища до соціальних явищ. Взаємодія соціального середовища та середовища педагогічного як фундамент для нового етапу розвитку педагогічного середовища. Освітньо-виховний потенціал суспільства. Об'єкт і предмет соціально-педагогічної науки. Зміст, структура та принципи соціально-педагогічної діяльності.

Література [1, 10]

Тема 13. Фактори соціального середовища, що впливають на соціалізацію. Макрофактори (держава, етнос). Мезофактори (регіон, ЗМІ, субкультури, тип поселення, муніципальна система виховання, релігійні об'єднання, контркультурні організації). Мікрофактори (сім'я, сусідство, групи однолітків). Впливи медіасередовища.

Література [1, 4, 5, 10]

Тема 14. Методи соціальної педагогіки. Методи формування свідомості особистості: бесіда, приклад, діалогічні методи, лекція, переконання та навіювання. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки: привчання, тренування, прогнозування (перспективні лінії), громадська думка, вимога (пряма та непряма). Методи стимулювання діяльності: гра, змагання, заохочення, покарання. Методи самовиховання: самопізнання, самоствавлення, саморегуляція. Метод «рівний-рівному».

Література [1, 4, 5, 10]

Тема 15. Сім'я як суб'єкт соціалізації. Процеси соціалізації в сім'ях. Соціально-педагогічні аспекти в роботі з сім'ями. Прийомні сім'ї. Дитячі будинки сімейного типу в системі захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Сім'ї військовослужбовців та сім'ї внутрішньо переміщених осіб – особливий об'єкт соціально-педагогічних впливів.

Література [1, 4, 5, 10]

Тема 20. Соціально-педагогічна підтримка молодіжних ініціатив. Громадські, дитячі та молодіжні об'єднання як інститут соціалізації зростаючого покоління. Соціально-педагогічна робота з організації активного образу життя молоді. Соціально-педагогічна робота з агресивними молодіжними об'єднаннями.

Література [1, 2, 4, 5, 10]

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладення теоретичного матеріалу з використанням опорного мультимедіа-конспекту; постановка проблемних питань, виконання навчального проекту, застосування міні-дискусії, виконання пошукових і творчих завдань із використанням теоретичного матеріалу; робота малих творчих груп; самостійний пошук необхідної довідкової інформації в різноманітних електронних ресурсах; консультації викладача.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль навчальної роботи студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою (регламент додається).

ЛІТЕРАТУРА

№ п/п	Назва навчальної літератури	Вид	Наявність, примірників
1. Навчальна література			
1	Євтух М.Б., Сердюк О.П. Соціальна педагогіка : Підручник. – К. : МАУК, 2003. – 232 с.	Підручник	Електронне видання
2	Купенко О. В. К92 Педагогічні проекти : навчальний посібник / О. В. Купенко. – Суми : Сумський державний університет, 2015. – 133 с.	Навч. посіб.	Електронне видання
3	Лазарєв М.О., Собаєва О.В. Основи педагогіки : навч. посібник для студентів вищих закладів освіти. – Суми : Видавництво СумДУ, 2000. – 141 с.	Навч. посіб.	Електронне видання
4	Мардахаєв Л.В. Социальная педагогика: Учебник. – М.: Гардарики, 2005. – 269 с.	Підручник	Електронне видання
5	Мудрик А.В. Социальная педагогика: Учеб. для студ. пед. вузов / Под ред. В.А. Слостенина. – М. : Издательский центр «Академия», 2000. – 200 с.	Підручник	Електронне видання
6	Панфилова А.П. Инновационные педагогические технологии : Активное обучение : учеб. пособие для студентов высших учебных заведений / А.П. Панфилова. – М. : Издательский центр «Академия», 2009. – 192 с.	Навч. посіб.	Електронне видання
7	Педагогика и психология высшей школы: Учебное пособие / Ответственный редактор М.В. Буланова-Топоркова. – Ростов н/Д : Феникс, 2002. – 544 с.	Навч. посіб.	Електронне видання
8	Пойя Д. Как решать задачу : Пособие для учителей. – М. : Учпедгиз, 1959. – 208 с.	Посібник	Електронне видання
9	Проектна діяльність у соціальній сфері : Навч. пос. / О.В. Купенко, К.В. Яресько. – Суми: Вид-во СумДУ, 2007. – 76 с.	Навч. посіб.	3
10	Соціальна педагогіка: Підручник / За ред. проф. А. Й. Капської.– К.: Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.	Підручник	Електронне видання
11	Татур Ю.Г. Высшее образование : методология и опыт проектирования. Учебно-методическое пособие. – М. : Университетская книга; Логос, 2006. – 256 с.	Навч.-метод. посіб.	1
12	Шевців З.М. Основи соціально-педагогічної діяльності : Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.	Навч. посіб.	Електронне видання
13	Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.	Метод. рекомендації	Електронне видання

Б. Додаткова рекомендована література

№ п/п	Назва навчальної літератури	Вид	Наявність, примірників
13	Посібник із засобі вчителя-новатора // http://ua.partnersinlearningnetwork.com/Pages/ResourceViewerAnon.aspx?resid=254	Посібник	Електронне видання
14	Система відкритих курсів EdX // https://www.edx.org	Аналітичний огляд	Електронне видання
15	Система відкритих курсів Coursera // https://www.coursera.org	Комплекс засобів навчання	Електронний ресурс

Розробник програми

_____ (підпис)

Купенко О.В.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

Світайло Н.Д.

РЕГЛАМЕНТ
МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОГО КОНТРОЛЮ І ОЦІНЮВАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Загальна та соціальна педагогіка

1. **Структура навчальної дисципліни:** загальний обсяг 150 год. (5 кредитів); лекції – 32 год.; практичні заняття - 16 год.; ПМК.
2. **Організація навчального процесу:** модульний цикл –3.
3. **Шкала оцінювання з навчальної дисципліни:** R = 100 балів.
4. **Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:**
 - а) робота на аудиторних заняттях: 32 л. × 1 бал = 32 балів; 16 пр. × 1 бали = 16 балів;
 - б) виконання підсумкового тесту – 20 балів;
 - в) написання есе – 8 балів;
 - г) розроблення проекту – 8 балів, реалізація проекту – 8 балів, підсумок результатів реалізації проекту – 8 балів.

Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: перескладання незадовільних оцінок з модульних контролів здійснюється не пізніше двох тижнів наступного модульного циклу, як правило, одноразово; при виконанні всіх запланованих видів навчальної роботи і незадовільній підсумковій оцінці з модульного циклу рейтингові бали студентів нараховуються; при позитивній оцінці за модульний цикл і виконанні всіх запланованих видів навчальної роботи підвищення рейтингового балу шляхом перескладання будь-якої складової навчальної роботи не здійснюється.

5. Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента та умови допуску (недопуску) студента до підсумкового контролю:

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою оцінювання та європейською шкалою оцінювання ECTS відповідно до накопичених рейтингових балів визначається із таких співвідношень:

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
		диференційований залік
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно
1-34	F	

При отриманні підсумкової семестрової оцінки за накопиченими рейтинговими балами поточного контролю “FX” студент має право на дворазову спробу отримання позитивної оцінки на заході підсумкового семестрового контролю (перше перескладання викладачеві, друге – комісії).

При отриманні підсумкової семестрової оцінки за накопиченими рейтинговими балами поточного контролю “F” студент не допускається до заходу підсумкового семестрового контролю, вважається таким, що має академічну заборгованість з навчальної дисципліни, і представляється деканатом до відрахування (крім випадків продовження деканатом ліквідації академічної заборгованості за наявності документально підтверджених поважних причин неуспішності студента).

Провідний викладач
навчальної дисципліни _____ Купенко О.В.
(підпис)

Завідувач кафедри _____ Світайло Н.Д.
(підпис)

“ _____ ” _____ 2017 р.